

K zákonu o směnářské činnosti

Předpis	<ul style="list-style-type: none"> • zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (OZ) • zákon č. 277/2013 Sb., o směnářské činnosti (ZSČ) • zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů (ZOS) • zákon č. 284/2009 Sb., o platebním styku, ve znění pozdějších předpisů (ZPS) • zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů (ŽZ) • zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (SR) • zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu), ve znění pozdějších předpisů (ZEP) • zákon č. 219/1995 Sb., devizový zákon, ve znění pozdějších předpisů (DevZ) • vyhláška č. 315/2013 Sb., o směnářské činnosti
Struktura odpovědí	<p>Soubor odpovědí k zákonu o směnářské činnosti je rozdělen takto</p> <ul style="list-style-type: none"> A. Povinnosti při provozování směnářské činnosti (kurzovní lístek, předsmulvné informace a doklad o směně, dokládání dodržování ZSČ aj.) B. Registrace k provozování směnářské činnosti a oznamování provozovny C. Ostatní (vymezení směnářských obchodů aj.)

A. Povinnosti při provozování směnářské činnosti (kurzovní lístek, předsmulvné informace a doklad o směně, dokládání dodržování ZSČ aj.)

Otázka A.1	Jak přistupovat ke kurzovnímu lístku, pokud směnárna směňuje velké množství cizích měn?
Ustanovení	<ul style="list-style-type: none"> • § 11, § 12 ZSČ
Odpověď (26. 11. 2013)	<p>Na povinnosti směňovat pouze měny uvedené na kurzovním lístku nic nemění ani skutečnost, že směnárna směňuje velké množství cizích měn. Kurzovní lístek musí být v těchto případech - s ohledem na požadavek přiměřené velikosti, určitosti a srozumitelnosti údajů na kurzovním lístku (srov. § 11 odst. 2 ZSČ) - přiměřeně velký. V tom se ostatně úprava v zákoně o směnářské činnosti neliší od úpravy v dřívějším devizovém zákoně.</p> <p>Ve výjimečných případech, kdy množství směňovaných měn neumožňuje v běžných prostorách směnárny zobrazit všechny směňované měny současně přiměřenou velikostí písma, lze akceptovat např. zobrazení na displeji elektronického zařízení, kde může sám zájemce posouvat text a zobrazit (nejméně výhodné) kurzy všech směňovaných měn tímto způsobem. V rozporu s požadavkem určitosti a srozumitelnosti údajů na kurzovním lístku by ovšem bylo mohlo být uvádění směnných kurzů na elektronickém panelu, který by směnné kurzy zobrazoval ve smyčce, bez možnosti zájemce do tohoto zobrazení jakkoli zasáhnout.</p> <p>Zákon ovšem nebrání uvedení nejčastěji směňovaných měn na prvním místě nebo jejich jinému zvýraznění (nově neplatí požadavek na jednotnou velikost informací na kurzovním lístku – dříve v § 5 odst. 3 vyhlášky č. 376/2009 Sb.). Možné je i rozdělení kurzovního lístku na „běžné“ a „exotické“ měny, s tím, že kurzovní lístek může být složen i z více fyzických zařízení (ať už jde o listinu či elektronické zařízení nebo jejich kombinaci)</p>
Otázka A.2	Určité informace mají být zájemci o směnu sděleny „s dostatečným předstihem před uzavřením směnářského obchodu“ – jakou dobu lze považovat za dostatečnou?
Ustanovení	<ul style="list-style-type: none"> • § 13 ZSČ

Odpověď
(26. 11. 2013
aktualizováno
6. 1. 2015)

Podle § 13 ZSČ je provozovatel směnářenské činnosti povinen sdělit zájemci s dostatečným předstihem před provedením obchodu informace o

- provozovateli (typicky obchodní firma, adresa sídla, adresa provozovny, kde směna probíhá a případně další kontaktní adresa, a IČ),
- směnářenském obchodě (tj. měny, mezi kterými má směna proběhnout, směnný kurz, částka, kterou zájemce požaduje směnit, celková částka, kterou by zájemce dostal podle směnného kurzu v závislosti na složené směnované částce, poplatek za směnu a celková částka, kterou zájemce obdrží při zohlednění poplatku, datum a čas poskytnutí informace),
- dalších právech zájemce (o právu podat stížnost orgánu dohledu nebo návrh orgánu pro mimosoudní řešení sporů a jejich kontaktní údaje).

Z popisu předávaných informací je zřejmé, že část údajů potřebných pro jejich přípravu lze získat až v průběhu jednání se zájemcem. Není tedy možné požadovat jejich předání hned na začátku jednání natož před ním.

Dostatečný předstih v tomto kontextu neznamená několik hodin či dnů, ale spíše takový čas, který umožní přečtení a samostatné zvážení předaných informací zájemcem před provedením samotné směny. Z povahy směnářského obchodu plyne, že zpravidla se bude jednat o krátký časový interval mezi předáním informací a uskutečněním směnářského obchodu v rozmezí několika minut, případně i méně než minuta, ale vždy nejméně tolik, kolik požaduje zákazník.

Na druhou stranu by bylo pochybením, pokud by pracovník směnárny přistoupil k provedení směny ihned po předání informace a neposkytl zájemci čas na prostudování předaných podkladů. Povinnost poskytnout informace s předstihem má provozovatel směnářské činnosti nezávisle na tom, zda zájemce hodlá předané informace číst a zvažovat.

Otázka A.3

Jakou podobu mají mít informace povinně sdělované zájemci o směnu v předstihu před provedením směny?

Ustanovení

- § 13 ZSČ

Odpověď
(26. 11. 2013)

Zákon požaduje, aby „informace před provedením směnářského obchodu“ byly zájemci „sděleny v textové podobě, určitě a srozumitelně alespoň v českém a anglickém jazyce. Textová podoba je zachována, jsou-li informace sděleny takovým způsobem, že je lze uchovat a opakovaně zobrazovat.“ (§ 13 odst. 1 ZSČ).¹

Tento požadavek bude *typicky* naplněn předáním listu papíru, na kterém budou požadované informace vytištěny (mohou být napsány i ručně, pokud budou dobře čitelné, to ale nebude praktické pro provozovatele směnárny z hlediska interní archivace a bude obtížné zajistit srozumitelnost).

Ze smyslu § 13 přitom plyne, že uchování a opětovné zobrazení má být možné na straně zájemce, a to i bez další součinnosti provozovatele směnářské činnosti. Pouhé zobrazení na obrazovce počítače dostupného ve směnárně by nesplnilo požadavek na uchování informací.

Zákon nicméně nevylučuje, že bude nalezeno takové technické řešení (jiné než předání na listu papíru), které požadavkům na předání předmluvních informací² vyhoví i při ryze osobním jednání na přepážce provozovatele směnářské činnosti.

¹ ZSČ zde volí jinou formulaci než § 1819 nového občanského zákoníku, ale smysl je zjevně stejný.

² Tento pojem je tímto souboru odpovědí používán pro lepší srozumitelnost, současně upozorňujeme, že není zcela přesný, protože jde o informace sdělované před každým směnářským obchodem. Na základě jedné smlouvy (ústní či písemné) přitom může probíhat i více směnářských obchodů.

Hypoteticky si lze představit předání elektronickou poštou na tablet či mobilní telefon zájemce, který má zájemce u sebe v době směny, ale ani to zřejmě nebude praktické. Výjimkou mohou být případy, kdy zákazník nejprve domlouvá podmínky směny na dálku, např. telefonicky, a až následně přijde směnu fyzicky provést. Pak může být v praxi zaslání předšmluvních informací elektronickou poštou nejsnazším řešením, opět za podmínky sdělení informací s dostatečným předstihem.

Z textu zákona neplyne, že by předané informace musely být ze strany provozovatele směnářenské činnosti podepsány, lze to ale doporučit, a to zejména v jeho vlastním zájmu, neboť tím může předcházet neoprávněným stížnostem založeným na nepravých (padělaných) předšmluvních informacích.

Vedle požadavků na podobu a obsah, které musí předšmluvní informace splňovat, by měla být věnována náležitá pozornost také formě sdělení. Např. pokud jsou informace vytištěny na papír úzkého formátu, užívaný pro tisk pokladních dokladů a jsou navíc nevhodně uspořádány, může být orientace zájemce v textu a zjištění informací podstatných pro rozhodnutí o směně, značně obtížná. Okolnosti poskytování směnářské služby schopnosti vnímání a posouzení ze strany zájemce dále ztěžují např. možným psychologickým tlakem v situaci, kdy na směnu čeká u přepážky více zájemců. Lze proto doporučit, aby se námitkám nesrozumitelnosti sdělení předcházelo tím, že informace podstatné pro rozhodnutí o směně stanovené v § 13 odst. 2 písm. b) ZSČ (směnný kurz, poplatky atd.) budou uvedeny v informačním sdělení na prvním místě, aby neunikly pozornosti zájemce. Každopádně je vždy nutné dodržet požadavek srozumitelnosti.

Otázka A.4

Mohou informace povinně sdělované zájemci o směnu v předstihu před provedením směny obsahovat i další údaje nad rámec zákona?

Ustanovení

- § 13 ZSČ

Odpověď
(26. 11. 2013)

V § 13 ZSČ se uvádí, jaké informace musejí být zájemci sděleny. Ze zákona neplyne, že by nesměly být sdělovány žádné jiné. Jediným korektivem je srozumitelnost výsledného sdělení.

Lze tak akceptovat např. logo nebo základní marketingové informace, za podmínky že nezastírají význam ostatních, povinně sdělovaných informací a nemohou vyvolat klamavý dojem ohledně smyslu jejich předání (tedy ve výsledku narušit jejich srozumitelnost).

Za stejných podmínek lze akceptovat i uvedení dalších údajů, např. název softwaru využitého při vyhotovení předšmluvní informace, anebo omezení nastavená provozovatelem směnářské činnosti, např. že v provozovně lze směňovat jen částky do nebo od určitého limitu.

Výrazné rozšiřování okruhu sdělovaných informací nad rámec požadavků stanovených v § 13 ZSČ však jde na úkor srozumitelnosti a jasnosti sdělení a ztěžuje zjištění informací podstatných pro rozhodnutí zájemce o směně.

Nepochybně je přípustná i informace o časovém omezení platnosti předšmluvní informace, aby bylo zřejmé, že se zájemce nemůže domáhat provedení obchodu za stejných podmínek kdykoliv po sdělení těchto informací (pokud provozovatel směnářské činnosti takové omezení v zájmu obezřetnosti uplatňuje).

Klíčové je ovšem jasné a srozumitelné sdělení těch informací, které zákon vyžaduje.

Otázka A.5

Jak má být uváděna „úplata za provedení směnářského obchodu“ na kurzovním lístku a v předšmluvních informacích, aby byla považována za srozumitelnou?

Ustanovení

- § 11, § 13 ZSČ

Odpověď
(26. 11. 2013)

S ohledem na to, že předmluvní informace poskytuje provozovatel směnárenské činnosti zájemci ke konkrétnímu obchodu, ví už v době vyhotovení informace, jaké jsou podmínky obchodu, a musí určit úplatu přesnou částkou. Tím se zajistí srozumitelnost informace přiměřená okolnostem. Komplikovanější vyjádření úplaty by v této fázi bylo v rozporu se smyslem předmluvní informace.

Stejně jako další informace se i informace o směnárenské činnosti poskytuje vždy v českém i anglickém jazyce.

V kurzovním lístku zpravidla nelze přesnou částku uvádět, pokud není směna spojena s paušálním poplatkem. V případech, kdy je určena např. procentem ze směňované částky, případně s dodatečnými podmínkami, nezbyvá než popsat úplatu údajem o procentní srážce a případně popisem dalších podmínek (např. minimální poplatek).

Otázka A.6

Musí být informace o úplatě sdělována i v případě, že směnárna žádné poplatky neuplatňuje?

Ustanovení

- § 11, § 13 ZSČ

Odpověď
(26. 11. 2013)

Pokud zákon v rámci povinných informací vyžaduje uvedení informace o úplatě, je nutno uvést i případnou nulovou výši úplaty, resp. informaci, že se poplatky neuplatňují.

To dokládá mj. konstrukce § 13 odst. 2 písm. b) ZSČ, kde se v bodě 6 požaduje uvedení „částky, která má být zájemci vyplacena po provedení směny“, ale pouze „jestliže se liší od částky uvedené v bodě 4“. V bodě 5 se vyžaduje uvedení „úplaty za provedení směnárenského obchodu“ bez výjimek.

Vynechání tohoto údaje by navíc bylo na úkor srozumitelnosti, protože by nebylo zřejmé, zda směnárna (nebo jiný provozovatel směnárenské činnosti) poplatek neuplatňuje, anebo ho jen opomenul uvést na kurzovním lístku. V případě předmluvní informace to bude zřejmé z porovnání částky spočítané podle směnného kurzu a částky skutečně vyplácené, tj. informace není zcela nezbytná, ale přesto je vhodné ji uvést.

Otázka A.7

Musí být informace o úplatě sdělována i při nabízení směnárenského obchodu za výhodnějších podmínek než uvádí kurzovní lístek?

Ustanovení

- § 12 ZSČ, § 4 ZOS

Odpověď
(26. 11. 2013)

Zákon výslovně vyžaduje uvedení informace o úplatě na kurzovním lístku § 11 odst. 2 písm. e) ZSČ a v rámci předmluvních informací § 13 odst. 2 písm. b) bod 5. ZSČ. Tím jsou současně naplněny požadavky cenových předpisů (§ 13 zákona o cenách³).

Pokud ale provozovatel směnárenské činnosti nabízí i výhodnější podmínky pro směnu, musí vedle pravidel v § 12 ZSČ dodržet i pravidla zákona o ochraně spotřebitele, tedy mj. zajistit, že nabídka nebude klamavá. Inzerce výhodného kurzu, bez upozornění na to, že s ním spojené poplatky výhodnost v obvyklých případech podstatně modifikují, by byla považována za nekalou praxi. Takový postup je způsobilý podstatně ovlivnit jednání spotřebitele způsobem, který by odborník nepovažoval za správný (§ 4 odst. 1 ZOS). To platí i přesto, že následně klient obdrží předmluvní informaci, kde již budou poplatky a jejich dopad vyčísleny. Pozornost, kterou takovým informacím spotřebitel věnuje, je přímo ovlivněná informacemi, které mu byly sděleny v rámci propagace.

³ Zákon č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů.

Na druhou stranu není nutno v rámci propagace uvádět přesný popis poplatku, postačí uvedení informace, že inzerovaný směnný kurz bude ještě ovlivněn poplatky.

V případě, že jsou adresováni pouze nespotřebitelé, je způsob zohlednění poplatků při propagaci kurzů věcí směnárny, ale samozřejmě i v těchto případech lze doporučit transparentní přístup.

Otázka A.8

Lze podmínky směny sdělovat i jinak než zpřístupněním kurzovního lístku, např. na základě telefonických dotazů zájemců?

Ustanovení

- *netýká se konkrétního ustanovení*

Odpověď
(26. 11. 2013)

Povinnost uveřejnit v provozovně kurzovní lístek a poskytovat před provedením směny předšmluvní informace v určité podobě nebrání poskytování předběžných informací ohledně kurzu na kurzovním lístku nebo případného výhodnějšího kurzu prostřednictvím telefonu, elektronické pošty apod. Může k tomu dojít na dotaz zájemce i z vlastní iniciativy provozovatele směnárenské činnosti, v rámci propagace.

I v těchto případech musí být splněna podmínka nezaměnitelnosti informace o výhodnějších podmínkách směnárenského obchodu s kurzovním lístkem či údaji na něm uvedenými, zejména s údajem o směnném kurzu.

Nejpozději před provedením směny bankovek či mincí (typicky na přepážce provozovatele směnárenské činnosti) musí být poskytnuty všechny předšmluvní informace – k formě a času jejich poskytnutí viz předchozí odpovědi.

Otázka A.9

Co se rozumí informací „o právu zájemce podat návrh orgánu mimosoudního řešení sporů mezi zájemcem a provozovatelem“?

Ustanovení

- § 13 ZSČ

Odpověď
(26. 11. 2013)

Součástí předšmluvních informací poskytovaných zájemci o směnu jsou mj. informace o právu zájemce podat návrh orgánu mimosoudního řešení sporů mezi zájemcem a provozovatelem.

Mimosoudním řešením sporů na finančním trhu se obecně rozumí řízení před finančním arbitrem. V oblasti směnárství je pravomoc finančního arbitra založena v § 1 odst. 1 písm. f) zákona o finančním arbitrovi⁴. Předšmluvní informace by tedy měly vždy obsahovat informaci o právu podat návrh, aby o sporu rozhodl finanční arbitr. Více informací o něm lze najít na internetových stránkách <http://www.finarbitr.cz/cs/>.

Vedle toho je možné (i když ne obvyklé), že v souvislosti se směnárským obchodem dojde k sjednání rozhodčí doložky. V takovém případě by měla předšmluvní informace obsahovat i informace týkající se takto sjednávaného rozhodce. Je např. představitelná dlouhodobá spolupráce určitého zájemce se směnárnou na základě rámcové smlouvy, na jejímž základě jsou pak prováděny jednotlivé směny, a tato rámcová smlouva obsahuje mj. rozhodčí doložku. Informace sdělované před provedením směnárenského obchodu pak obsahují i údaj o rozhodci nebo rozhodčím soudu podle této doložky. To však nenahrazuje povinnost uvést údaj o finančním arbitrovi.⁵

Otázka A.10

Jak má provozovatel směnárenské činnosti doložit sdělení předšmluvních informací zájemci a musí být schopen jejich sdělení zpětně doložit, i pokud k směně nakonec nedojde?

Ustanovení

- § 16 ZSČ

⁴ Zákon č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů

⁵ Srov. § 1 odst. 2 zákona o finančním arbitrovi: „Sjednání rozhodčí smlouvy nevylučuje pravomoc arbitra.“

Odpověď
(26. 11. 2013)

Podle § 16 ZSČ „[p]rovozovatel při provozování směnářské činnosti pořizuje dokumenty nebo jiné záznamy v rozsahu, který je nezbytný pro hodnověrné osvědčení řádného plnění jeho povinností stanovených tímto zákonem.“ Jednou z jeho povinností je přitom podle § 13 odst. 1, tj. sdělit „zájemci s dostatečným předstihem před uzavřením tohoto obchodu informace“ popsané výše.

Jak již bylo uvedeno výše, předsmlavní informace podle § 13 ZSČ bude mít typicky formu listu papíru s vtištěnými nebo i zčásti ručně doplněnými informacemi. Sdělení informace v tomto případě doloží směnárna např. tak, že si provozovatel informaci, kterou nevydává klientovi, nechá klientem podepsat, a takto podepsanou informaci archivuje.

Tento doklad je přitom směnárník povinen archivovat i v těch případech, kdy zájemce sdělí, že předsmlavní informace číst nebude, případně sdělí ihned, bez čtení předsmlavních informací, že s podmínkami souhlasí.

Nicméně v případě, že nakonec ke směně nedojde, směnárník *není* povinen archivovat doklad o sdělení předsmlavních informací podle § 13 ZSČ. Povinnost sdělit „zájemci s dostatečným předstihem před uzavřením tohoto obchodu informace“ popsané výše, je vázána právě na uzavření směnářského obchodu – do té doby nelze určit, zda byly informace poskytnuty v dostatečném předstihu, resp. kdy vůbec měly být poskytnuty. Nejde tedy o informaci nezbytnou pro hodnověrné osvědčení řádného plnění povinností provozovatele směnářské činnosti.

Přesto lze doporučit, aby provozovatelé archivovali i tyto informace, resp. doklady o jejich poskytnutí, v zájmu předcházení nejasnostem na straně klientů a řešení případných stížností.

Otázka A.11
Ustanovení

Jaké údaje může obsahovat kurzovní lístek?

- § 11 ZSČ

Odpověď
(7. 1. 2014)

Kurzovní lístek může podle § 11 ZSČ v zásadě obsahovat pouze zákonem stanovené údaje.⁶ Tím se sleduje účel, aby nedocházelo k matení klientů nepřehledným a nepřebným množstvím údajů na kurzovním lístku, které ve svém důsledku může vést k poškození klientů.

Z povahy věci a za situace, kdy významná část kurzovních lístků je zobrazována na elektronickém panelu, nelze ovšem vyloučit, aby kurzovní lístek obsahoval i jiné údaje, než výše uvedené, např. logo společnosti, či název softwaru, který údaje na panelu zobrazuje.

Takové dodatečné informace, jsou-li v rozumné a přiměřené míře, která neodporuje účelu § 11 ZSČ, zobrazeny na kurzovním lístku, lze akceptovat.

Otázka A.12
Ustanovení

Pokud směnárna nabízí různé kurzy stejné měny, jakým způsobem by o nich měla zájemce informovat?

- § 11 a § 12 ZSČ

Odpověď
(10.6.2014)

V provozovně směnárny musí být vždy uveřejněn kurzovní lístek. Kurzovní lístek musí obsahovat kurz pro každou směnu, kterou směnárna nabízí, včetně označení měn mezi, kterými probíhá, a to ve výši nejméně výhodné pro zájemce o směnu. Pokud provozovatel nabízí „prodej“ měny a její „nákup“, musí na kurzovním lístku uvést nejméně výhodný kurz pro oba směry směny.⁷ Současně ze zákona plyne, že kurzovní lístek nesmí obsahovat více kurzů jedné měny. Účelem je, aby zájemce nemohl po přečtení kurzovního lístku přistoupit ke směně,

⁶ Srov. také důvodovou zprávu k § 11 ZSČ.

⁷ Shodně důvodová zpráva k § 11 ZSČ, sněmovní tisk 745/0 v VI. volebním období, dostupné [zde](#).

která proběhne za méně výhodný kurz, než který mohl očekávat.

Jiné kurzy jsou přípustné, jen pokud jsou pro zájemce výhodnější. Směnárna tyto výhodnější kurzy nabízet nemusí, z hlediska zákona stačí existence jediného základního kurzu uvedeného v kurzovním lístku. Případné výhodnější kurzy nesmějí být nabízeny způsobem zaměnitelným s kurzovním lístkem nebo údaji na něm uvedenými, zejména s údajem o směnném kurzu (§ 12 odst. 2 ZSČ).

Za nejvhodnější postup lze považovat:

- **obecnou informaci o možnosti výhodnější nabídky s uvedením podmínek pro její uplatnění,⁸ s tím, že konkrétní výhodnější individuální nabídku už zájemce obdrží např. na přepážce,⁹ nebo**
- **obecný popis výhodnější nabídky s uvedením jejích podmínek [např. „Při směně nad 30 000 Kč (stejně tak je nutné uvádět informaci i pro další měny, resp. směry směny, kterých se výhodnější podmínky týkají¹⁰), nižší poplatek za provedení směny či jeho úplné odpuštění, bonus ve formě konkrétní procentní slevy apod.].¹¹**

Takto či obdobně sdělená informace o výhodnější nabídce směnných kurzů či úplaty nevyvolává pochybnosti o zaměnitelnosti s kurzovním lístkem či údaji na něm uvedenými a z hlediska § 12 odst. 2 ZSČ ji lze doporučit.

Rozhodne-li se provozovatel směnárenské činnosti pro jiné, než výše uvedené informování o výhodnějších podmínkách směny, tj. vesměs pro zobrazení výhodnějšího kurzu ve standardní podobě směnného poměru¹², musí v zájmu vyhovění požadavku nezaměnitelnosti podle § 12 odst. 2 ZSČ a zákazu užívání klamavých obchodních praktik spočívajících v uvádění důležitých údajů nesrozumitelným nebo nejednoznačným způsobem dle § 5 odst. 1 písm. c) ZOS dbát na to, aby

- (1) tato informace nevyvolávala dojem, že se jedná o kurzovní lístek. Zájemci o provedení směny musí být na první pohled zřejmé, co platí za kurzovní lístek a co je přehledem výhodnějších podmínek směnárenského obchodu. Při posuzování zaměnitelnosti informací o výhodnějších podmínkách s kurzovním lístkem je třeba vzít v úvahu zejména:

- *vzájemné umístění informací o výhodnějších podmínkách a kurzovního lístku*

Čím jsou obě informace umístěny blíže k sobě, tím spíše je může klient vnímat ve vzájemném kontrastu a uvědomit si, že informace o výhodnějších podmínkách není kurzovním lístkem; naopak při izolovaném umístění informací o výhodnějších podmínkách může být v klientovi snadno vzbuzen dojem, že se jedná o kurzovní lístek.

⁸ Nebo informace, že podmínky jsou věcí individuální dohody, pokud směnárna skutečně žádné obecné podmínky neuplatňuje.

⁹ Srov. příklad kurzovního lístku v příloze č. 1.

¹⁰ Při uvedení částky jen v CZK nemusí být např. jasné, zda se týká jen směň z CZK do cizí měny nebo i obráceně. A pokud obráceně, zda se při přepočtu vychází ze základního kurzu nebo kurzu výhodnějšího.

¹¹ Tento přístup je akceptován i podle obecných cenových předpisů: „*Zákonná povinnost prodávajícího při prodeji spotřebního zboží označit je cenou platnou v okamžiku nabídky nebo zpřístupnit na viditelném místě informaci o této ceně formou ceníků, vývěsky nebo jiným přiměřeným způsobem (§ 13 odst. 2 zákona č. 526/1990 Sb., o cenách) je splněna také tehdy, když je na všechno zboží určitého druhu vyhlášena plošná sleva vyjádřená jednoduchou procentní měrou.*“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 2 As 75/2008).

¹² Příklad kurzovního lístku se zobrazením výhodnějšího kurzu ve standardní podobě směnného poměru uvádíme v příloze č. 2.

Roli hraje i to, v jakém pořadí klient obě informace vnímá. Pravidlem by mělo být, že informace o základních podmínkách (tedy kurzovní lístek) je klientovi prezentována jako primární, tedy z časového i prostorového hlediska nikoli později než informace o podmínkách výhodnějších. Tohoto cíle může být dosaženo například tím, kurzovní lístek je umístěn nad zobrazením výhodnějšího kurzu ve standardní podobě směnného poměru.

Vedle sebe či nad sebou umístěné informace však nesmějí splývat, jejich odlišný účel resp. podmínky musejí být na první pohled jasné.

- *označení informací o výhodnějších podmínkách a kurzovního lístku*

Podle § 11 odst. 2 písm. a) ZSČ musí být kurzovní lístek opatřen označením, že se jedná o kurzovní lístek. Podle § 12 odst. 2 ZSČ věty druhé musí informace o výhodnějších podmínkách vždy obsahovat také okolnosti, za kterých výhodnější podmínky platí. Uvedení těchto údajů však samo o sobě nezajišťuje nezaměnitelnost obou informací. Má-li odlišné označení zajišťovat nezaměnitelnost, musí být dostatečně výrazné tak, aby je klient mohl vnímat na první pohled, musí být uvedeno ve vzájemném kontrastu (např. nápis „kurzovní lístek“ a nápis „výhodnější nabídka“ na stejném místě obou informací) a musí být uvedeno kromě českého i v anglickém jazyce (příp. i v jiném jazyce s ohledem na převažující klientelu provozovatele), má-li být srozumitelné.

- *odlišení grafického provedení*

Nezaměnitelnost informací o výhodnějších podmínkách a kurzovního lístku by měla spočívat i v odlišném grafickém provedení. I zde by mělo platit, že informace o základních podmínkách (tedy kurzovní lístek) by měla být klientovi prezentována jako primární, nikoli tedy např. menším písmem, méně čitelně nebo jinak méně výrazným způsobem než informace o výhodnějších podmínkách, a to i kdyby se jinak jednalo o způsob přiměřený, určitý a srozumitelný ve smyslu § 11 odst. 3 ZSČ. Naopak je to právě informace o základních podmínkách (tedy kurzovní lístek), která by měla být prezentována výrazněji (větší a výraznější písmo) oproti informaci o výhodnějších podmínkách, aby byla ještě více minimalizována možnost záměny.

Například obecně nestačí, pokud budou vedle sebe nebo nad sebou stejné nebo na první pohled velmi podobné, byť barevně odlišené, panely s údaji o kurzech, a jeden bude označen jako kurzovní lístek a druhý např. jako „VIP kurzy“. V takovémto případě je nezbytné, aby bylo z grafického provedení, velikosti, uspořádání směnných kurzů či nosičů těchto informací a způsobu uvedení podmínek výhodnějšího kurzu na první pohled odlišitelné, že se jedná o dvě různé informace, a aby bylo zcela zřejmé, který z panelů je kurzovním lístkem a který informuje o výhodnějších podmínkách směny.

Výše uvedená a další kritéria je třeba posuzovat ve vzájemné souvislosti. Pro splnění podmínky nezaměnitelnosti není třeba vždy naplnit všechna kritéria kumulativně. Jestliže však je podle některého kritéria nezaměnitelnost méně výrazná, je třeba, aby byla o to výraznější podle

ostatních kritérií.

Požadavek nezaměnitelnosti je v každém případě třeba posuzovat s ohledem na konkrétní situaci a vnímání průměrného klienta. Pokud může být přehled výhodnějších kurzů na první pohled zaměnitelný s kurzovním lístkem, je nepřipustný, a to i pokud by po zevrubnějším seznámení s poskytovanými informacemi bylo možné jej od kurzovního lístku rozlišit.

(2) samotný výhodnější kurz nebyl zaměnitelný s kurzem podle kurzovního lístku.

Při zobrazení výhodnějšího kurzu ve standardní podobě směnného poměru je nutné doplnit zcela jasnou a nepochybnou informaci, že se jedná o směnný kurz, kterého lze dosáhnout pouze za určitých podmínek, nikoliv kurz platný pro každého zájemce.¹³ Požadavek na celkovou odlišnost takové informace od kurzovního lístku je nutné aplikovat o to důsledněji, o kolik může samo vyjádření výhodnějšího kurzu svádět k záměně.

Vždy je přitom nutné uvádět údaje o základních i výhodnějších kurzech, poplatcích a podmínkách případných výhod, „v přiměřené velikosti určitým a srozumitelným způsobem“ (§ 11 odst. 3 a § 12 odst. 2 ZSČ).

Z hlediska požadavku určitosti a srozumitelnosti údajů na kurzovním lístku je dále potřebné přizpůsobit označení směrů směny - „nákup“/„prodej“. Takto formulované označení je pro klienta zpravidla nesrozumitelné, neboť není jasné, zda se jedná o nákup/prodej optikou „od provozovatele směnárenské činnosti ke klientovi“ či naopak. Proto je nutné toto klientovi vyjasnit a označení směrů směny formulovat např. „Nakupujeme/Prodáváme“ a „We Buy/We Sell“.

¹³ Srov. v § 12 odst. 2 ZSČ: „Platí-li nabídka výhodnějšího směnného kurzu nebo výhodnější úplaty pouze při splnění určitých podmínek, uveřejní provozovatel spolu s informací o nabídce i informaci o těchto podmínkách“.

Příloha č. 1 k odpovědi A.12 : Příklad kurzovního lístku s obecnou informací o možnosti výhodnější nabídky s uvedením podmínek pro její uplatnění

KURZOVNÍ LÍSTEK EXCHANGE RATES LIST SMĚNÁRNA SRO IČO 12345678									
MY NAKUPUJEME VALUTY WE BUY FOREIGN					MY PRODÁVÁME VALUTY WE SELL FOREIGN				
	1	EUR	→	CZK 123		123	CZK	→	EUR 1
	1	USD	→	CZK 123		123	CZK	→	USD 1
	1	GBP	→	CZK 123		123	CZK	→	GBP 1
	1	AUD	→	CZK 123		123	CZK	→	AUD 1
	1	CAD	→	CZK 123		123	CZK	→	CAD 1
	1	DKK	→	CZK 123		123	CZK	→	DKK 1
	1	HRK	→	CZK 123		123	CZK	→	HRK 1
	100	HUF	→	CZK 123		123	CZK	→	HUF 100
	1	CHF	→	CZK 123		123	CZK	→	CHF 1
	1	ILS	→	CZK 123		123	CZK	→	ILS 1
	100	JPY	→	CZK 123		123	CZK	→	JPY 100
	1	NOK	→	CZK 123		123	CZK	→	NOK 1
	1	NZD	→	CZK 123		123	CZK	→	NZD 1
	1	PLN	→	CZK 123		123	CZK	→	PLN 1
	100	RUB	→	CZK 123		123	CZK	→	RUB 100
	1	SCP	→	CZK 123		123	CZK	→	SCP 1
	1	SEK	→	CZK 123		123	CZK	→	SEK 1
	1	UAH	→	CZK 123		123	CZK	→	UAH 1
BEZ POPLATKU NO COMMISSION									
PŘI SMĚNĚ NAD 123 EUR/CZK MOŽNOST PRO KLIENTA ZVÝHODNĚNÝCH PODMÍNEK. LIMITNÍ ČÁSTKA PŘEPOČTENÁ KURZEM, ZA KTERÝ NAKUPUJEME VALUTY FOR CHANGES OVER 123 EUR/CZK POSSIBILITY OF ADVANTAGEOUS CONDITIONS FOR THE CLIENT. LIMIT AMOUNT CALCULATED WITH "WE BUY FOREIGN" RATES									

Příloha č. 2 k odpovědi A.12 : Příklad kurzovního lístku se zobrazením výhodnějšího kurzu v podobě směnného poměru

KURZOVNÍ LÍSTEK EXCHANGE RATES LIST SMĚNÁRNA SRO IČO 12345678												
MY NAKUPUJEME VALUTY WE BUY FOREIGN						MY PRODÁVÁME VALUTY WE SELL FOREIGN						
	1	EUR	→	CZK	123	S M Ě N Á R N A		123	CZK	→	EUR	1
	1	USD	→	CZK	123			123	CZK	→	USD	1
	1	GBP	→	CZK	123			123	CZK	→	GBP	1
	1	AUD	→	CZK	123			123	CZK	→	AUD	1
	1	CAD	→	CZK	123			123	CZK	→	CAD	1
	1	DKK	→	CZK	123			123	CZK	→	DKK	1
	1	HRK	→	CZK	123			123	CZK	→	HRK	1
	100	HUF	→	CZK	123			123	CZK	→	HUF	100
	1	CHF	→	CZK	123			123	CZK	→	CHF	1
	1	ILS	→	CZK	123			123	CZK	→	ILS	1
	100	JPY	→	CZK	123			123	CZK	→	JPY	100
	1	NOK	→	CZK	123			123	CZK	→	NOK	1
	1	NZD	→	CZK	123			123	CZK	→	NZD	1
	1	PLN	→	CZK	123			123	CZK	→	PLN	1
	100	RUB	→	CZK	123			123	CZK	→	RUB	100
	1	SCP	→	CZK	123			123	CZK	→	SCP	1
	1	SEK	→	CZK	123		123	CZK	→	SEK	1	
	1	UAH	→	CZK	123		123	CZK	→	UAH	1	
BEZ POPLATKU NO COMMISSION												
DOMLUVA INDIVIDUÁLNÍCH PODMÍNEK SMĚNY VE PROSPĚCH KLIENTA MOŽNÁ												
POSSIBILITY OF INDIVIDUAL EXCHANGE CONDITIONS IN FAVOUR OF THE CLIENT												
ZVÝHODNĚNÉ PODMÍNKY PRO TRANSAKCE NAD LIMITNÍ ČÁSTKU ADVANTAGEOUS CONDITIONS FOR TRANSACTIONS ABOVE THE LIMIT AMOUNT												
MY NAKUPUJEME VALUTY WE BUY FOREIGN					LIMITNÍ ČÁSTKA LIMIT AMOUNT		MY PRODÁVÁME VALUTY WE SELL FOREIGN					
	1	EUR	→	CZK	123	123	EUR	123	CZK	→	EUR	1
	1	USD	→	CZK	123	123	USD	123	CZK	→	USD	1
	1	GBP	→	CZK	123	123	GBP	123	CZK	→	GBP	1
	1	AUD	→	CZK	123	123	AUD	123	CZK	→	AUD	1
	1	CAD	→	CZK	123	123	CAD	123	CZK	→	CAD	1
	1	DKK	→	CZK	123	123	DKK	123	CZK	→	DKK	1
	1	HRK	→	CZK	123	123	HRK	123	CZK	→	HRK	1
	100	HUF	→	CZK	123	123	HUF	123	CZK	→	HUF	100
	1	CHF	→	CZK	123	123	CHF	123	CZK	→	CHF	1
	1	ILS	→	CZK	123	123	ILS	123	CZK	→	ILS	1
	100	JPY	→	CZK	123	123	JPY	123	CZK	→	JPY	100
	1	NOK	→	CZK	123	123	NOK	123	CZK	→	NOK	1
	1	NZD	→	CZK	123	123	NZD	123	CZK	→	NZD	1
	1	PLN	→	CZK	123	123	PLN	123	CZK	→	PLN	1
	100	RUB	→	CZK	123	123	RUB	123	CZK	→	RUB	100
	1	SCP	→	CZK	123	123	SCP	123	CZK	→	SCP	1
	1	SEK	→	CZK	123	123	SEK	123	CZK	→	SEK	1
	1	UAH	→	CZK	123	123	UAH	123	CZK	→	UAH	1
BEZ POPLATKU NO COMMISSION												
LIMITNÍ ČÁSTKA PŘEPOČTENÁ KURZEM, ZA KTERÝ NAKUPUJEME VALUTY DLE KURZOVNÍHO LÍSTKU												
LIMIT AMOUNT IS CALCULATED WITH "WE BUY FOREIGN" RATES AS PUBLISHED ON THE EXCHANGE RATES LIST												

Otázka A.13 **Do kdy je provozovatel směnářské činnosti vázán nabídkou v předmluvní informaci?**

Ustanovení • § 1734 OZ, § 13 ZSČ

Odpověď (6. 1. 2015) Podle § 13 ZSČ sděluje provozovatel směnářské činnosti s dostatečným předstihem před provedením směnářského obchodu tzv. předmluvní informace, jejichž součástí je mj. směnný kurz. Zákon neuvádí, jaká je platnost takto sdělené informace, ale máme za to, že se uplatní obecná pravidla pro uzavírání smluv podle OZ, konkrétně pravidla pro návrh na uzavření smlouvy.

Ve smyslu § 1734 OZ platí, že nabídka učiněná ústně musí být přijata bezodkladně, to platí také pro nabídku učiněnou v písemné formě, byla-li předložena přítomné osobě. **V případě směnářského obchodu tedy musí být nabídka k jeho uzavření přijata bezodkladně po prostudování předmluvních informací, ledaže se strany dohodly jinak.** Provozovatel směnářské činnosti má samozřejmě možnost, i v zájmu předcházení nedorozuměním, uvést výslovně, po jakou dobu považuje nabídku za platnou.

Obecně tedy platí, že pokud provozovatel směnářské činnosti sdělí informace o směně podle § 13 ZSČ a zájemce k transakci nepřistoupí bezodkladně (případně po dobu určenou pro platnost nabídky provozovatelem), nemůže se na provozovateli později, resp. po uplynutí stanovené doby domáhat uzavření směnářského obchodu za podmínky, které platily v době poskytnutí informace.

B. Registrace k provozování směnářské činnosti a oznamování provozovny

Otázka B.1 **Musí oznámení o umístění provozovny obsahovat uznávaný elektronický podpis?**

Ustanovení • § 37 SŘ, § 7 vyhlášky č. 315/2013 Sb., o směnářské činnosti

Odpověď (7. 1. 2014) Náležitosti oznámení směnářské provozovny, jeho formu a způsob podání stanoví podle § 10 odst. 5 ZSČ prováděcí vyhláška č. 315/2013 Sb., o směnářské činnosti. Podle § 7 odst. 1 této vyhlášky se oznámení o umístění provozovny a oznámení o změně údajů uvedených v oznámení o umístění provozovny podává „v elektronické podobě prostřednictvím internetové aplikace České národní banky pro registraci subjektů“. Touto aplikací je systém REGIS. Jiný způsob oznámení provozovny není přípustný.

Oznámení o umístění provozovny je přitom podáním ve smyslu § 37 odst. 1 SŘ, tj. úkon směřující vůči správnímu orgánu. Každé podání musí být podle § 37 odst. 2 téhož zákona podepsané.

Oznámení o umístění provozovny prostřednictvím aplikace REGIS se současně považuje za datovou zprávu ve smyslu § 2 písm. d) ZEP.¹⁴

Podle § 11 odst. ZEP pak platí, že k podepisování nebo označování dokumentu v podobě datové zprávy, jehož prostřednictvím se činí úkon vůči ČNB [tj. právnické osobě zřízené zákonem ve smyslu § 11 odst. 1 písm. c) ZEP], lze použít pouze uznávaný elektronický podpis nebo uznávanou elektronickou

¹⁴ Datovou zprávou se podle citovaného ustanovení rozumí „elektronická data, která lze přenášet prostředky pro elektronickou komunikaci a uchovávat na technických nosičích dat, používaných při zpracování a přenosu dat elektronickou formou, jakož i data uložená na technických nosičích ve formě datového souboru“.

značku.

Z výše uvedeného dle našeho názoru vyplývá, že bez uznávaného elektronického podpisu není možné oznámení o umístění směnárenské provozovny učinit.

Současně je na místě dodat, že použitá aplikace REGIS významným způsobem přispívá k urychlení zpracování oznámení, a poskytuje dotčené osobě okamžitou informaci o správnosti podaného oznámení, případně, vykazuje-li podání oznámení formální nedostatky (např. nejsou vyplněna všechna povinná pole), je dotčená osoba elektronicky informována formou protokolu o chybách a vyzvána k opravě.

Otázka B.2

Kdo je oprávněn podat oznámení o umístění provozovny a od kdy lze v této provozovně vykonávat činnost?

Ustanovení

- § 10 ZSČ

Odpověď
(7. 1. 2014)

Ve smyslu § 10 odst. 4 ZSČ je provozovatel směnárenské činnosti povinen oznámit České národní bance, kde bude jeho provozovna umístěna, alespoň 3 pracovní dny přede dnem, ve kterém v ní začne provozovat směnárenskou činnost.

Povinnost podle citovaného ustanovení musí splnit provozovatel směnárenské činnosti. Oprávnění dalších osob jménem provozovatele oznámit České národní bance umístění provozovny podle § 10 odst. 4 ZSČ může vzniknout například na základě plné moci udělené provozovatelem. Tato plná moc musí být předložena České národní bance společně s oznámením podle § 10 odst. 4 ZSČ, jinak oznámení nebude mít zamýšlené právní následky z důvodu podání osobou k tomu neoprávněnou.

V případě řádného (bezvadného) oznámení podle § 10 odst. 4 ZSČ je provozovatel oprávněn provozovat v provozovně směnárenskou činnost ode dne, který uvede v oznámení, případně třetí pracovní den ode dne oznámení. Od třetího pracovního dne ode dne oznámení je provozovatel oprávněn provozovat v provozovně směnárenskou činnost také v případě, že v oznámení uvedl dobu kratší než tři pracovní dny.

Otázka B. 3

Je možné, aby provozování směnárenské činnosti dvěma či více směnárníky probíhalo ve sdílené provozovně, kterou tito provozovatelé oznámí ČNB?

Ustanovení

- § 10 ZSČ

Odpověď
(6. 1. 2015)

Z § 10 odst. 4 ZSČ plyne povinnost označit provozovnu firmou, jménem a příjmením či názvem provozovatele. Analogicky podle § 17 ŽZ máme za to, že tyto údaje musí být na provozovně uvedeny mj. viditelně, jinak by povinnost označovat provozovnu podle § 10 odst. 3 ZSČ postrádala význam. Požadavek na uvádění identifikačních údajů o směnárníkovi srozumitelným a jednoznačným způsobem pak přímo vyplývá z § 5 odst. 1 písm. c) ve spojení s § 5 odst. 4 ZOS

V rozhodovací praxi soudů byl ve věcech živnostenského podnikání vysloven názor, že mají-li být údaje uvedeny viditelně, musí být zřetelné, srozumitelné, na první pohled patrné, tedy takové, aby nedošlo k dezinformaci o zákonem požadovaných nutných údajích.¹⁵

V modelu provozování směnárenské činnosti více směnárníků v jedné provozovně je obtížné zajistit srozumitelné označení každého jednotlivého směnárníka. Bez toho by přítom označení provozovny neplnilo svůj účel.

¹⁵ Např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 9. 2010, sp. zn. 1 As 74/2010.

Navíc z hlediska ZSČ mj. platí pro provozovatele povinnost uveřejňovat v provozovnách kurzovní lístek. V případě několika provozovatelů směnárenské činnosti v jedné provozovně by každý z nich musel uveřejnit vlastní kurzovní lístek a současně musí být jasné přiřazení kurzovního lístku směnárníkovi. Tím se v praxi komplikuje naplnění požadavku na srozumitelnost kurzovního lístku. Ne zcela srozumitelné označení směnárníka a přiřazení kurzovních lístků směnárníkovi by odporovalo účelu regulace směnárenské činnosti, kterým je ochrana spotřebitelů.

V zásadě je tedy sdílení jedné provozovny více směnárníky možné pouze při zajištění jednoznačné odlišitelnosti jednotlivých směnárníků, včetně jejich kurzovních lístků. Jedná se tedy o situaci, kdy např. jednu přepážku v provozovně provozuje jeden směnárník a druhou druhý, a označení provozovny i kurzovní lístek a další informace budou poskytovány tak, aby nemohlo docházet k vzájemné záměně.

C. Ostatní (vymezení směnářských obchodů aj.)

Otázka C.1 **Může směnárna provádět směny i ve vztahu k měnám, které nejsou uvedeny na kurzovním lístku?**

Ustanovení

- § 11, § 12 ZSČ

Odpověď
(26. 11. 2013)

Zákon vyžaduje, aby kurzovní lístek obsahoval informace o všech měnách, které směnárna směňuje, a jejich kurzech /§ 11 odst. 2 písm. c) a d) ZSČ/. Současně zakazuje provést směnu za podmínek pro zájemce méně výhodných, než jsou podmínky na kurzovním lístku (§ 12 odst. 1 ZSČ). Směna měny, která není na kurzovním lístku uvedena, by znamenala porušení této povinnosti.

To se týká i obchodů s nespotebiteli a směn, které směnárna provádí jen ojedinele. Rozsah činnosti má význam pouze pro posouzení závažnosti případného správního deliktu.

Otázka C.2 **Považuje se za směnářský obchod i nadále obchod, kdy klient uhradí směnu platební kartou?**

Ustanovení

- § 2 ZSČ, § 3, § 5 a § 92 ZPS, § 5 a § 12 ZOS

Odpověď
(26. 11. 2013, aktualizováno 6. 1. 2015)

Podle devizového zákona, který upravoval směnářskou činnost do 1. 11. 2013, se směnářskou činností rozumělo poskytování služeb, „jejichž předmětem je nákup nebo prodej bankovek, mincí nebo šeků v cizí nebo české měně za bankovky, mince nebo šeky v jiné“ /srov. § 1 písm. l) tohoto zákona/. Česká národní banka v úředním sdělení k tomuto zákonu¹⁶ s ohledem na to uváděla, že veškeré transakce mezi osobou oprávněnou provozovat směnářskou činnost a jejím klientem musejí probíhat v hotovosti, výjimkou jsou pouze případy, kdy klient uskutečňuje platbu prostřednictvím platební karty (ty pro účely směny stojí naroveň platbě v hotovosti).

V platném zákoně o směnářské činnosti dochází v definici směnářské činnosti k formulační úpravě, ale věcně se tato definice nemění, což potvrzuje i důvodová zpráva (podle nové definice jde o „obchod spočívající ve směně bankovek, mincí nebo šeků znějících na určitou měnu za bankovky, mince nebo šeky znějící na jinou měnu“).

Závěry ohledně možnosti platby za nakoupené peněžní prostředky v jiné měně prostřednictvím platební karty uvedené ve výše zmíněném úředním sdělení tak zůstávají nedotčeny a platí též ve vztahu k nové právní úpravě. **Úhrada za nákup peněžních prostředků v jiné měně prostřednictvím platební karty stojí pro účely směnářského zákona naroveň platbě za tento nákup v hotovosti.**

Přitom platí, že ten, kdo přijímá platby platební kartou, je povinen v souladu s § 92 odst. 3 ZPS (potenciální) klienty řádně informovat o případném poplatku za použití tohoto platebního prostředku (a vedle toho i o použitém směnném kurzu), a to ještě před zahájením platební transakce, pokud tuto službu nabízí na vlastní účet, a obdobně to platí, pokud ji nabízí jako zástupce osoby poskytující tuto službu. U karetní transakce z účtu vedeného v devizách na účet v CZK standardně provedou konverzi poskytovatelé platebních služeb. Obchodník provedení směny na vlastní účet nenabízí, a tudíž o něm nemá povinnost informovat, není-li ovšem zástupcem poskytovatele platebních služeb. Pokud by pak o případném poplatku za použití platebního prostředku neinformoval, dopustil by se tím porušení § 12 odst. 1 ZOS (povinnost informovat v souladu s cenovými předpisy) a dále § 5 odst. 1 písm. c) ZOS (neuvedl by důležitý údaj, jenž s přihlédnutím ke všem okolnostem lze po podnikateli spravedlivě požadovat), nad jejichž dodržováním ČNB taktéž dohlíží.

¹⁶ Úřední sdělení České národní banky ze dne 16. prosince 2009 k některým ustanovením devizového zákona a k vyhlášce o směnářské činnosti (dostupné na internetových stránkách ČNB [zde](#)).

V souvislosti s možností platit za nákup peněžních prostředků v jiné měně platební kartou je třeba upozornit, že v provozovnách směnárníků a bank může být držitelům platebních karet nabízena a poskytována i služba *cash advance*, která spočívá ve výdeji tuzemské hotovosti směnárníkem či bankou oproti předložení platební karty (tedy obdoba výběru hotovosti z bankomatu).

V závislosti na tom, v jaké měně je veden účet k držitelově platební kartě, může služba *cash advance* zahrnovat i směnu měn. Tu nicméně neprovádí směnárník ani banka, kteří tuzemskou hotovost držiteli platební karty vyplácí.

Služba *cash advance* je proto odlišná od směnárenského obchodu, kdy klient zaplatí platební kartou za nákup peněžních prostředků v jiné měně.

Zúčtovací banky nabízející v ČR akceptaci platebních karet platebními terminály doposud umožňují směnárníkům a bankám v rámci služby *cash advance* vydávat výlučně tuzemské bankovky a mince. Úhrada za směnu platební kartou tedy přichází v úvahu pouze při prodeji valut klientovi, zatímco při službě *cash advance* lze klientovi vydávat jen hotovost tuzemskou.

Směnu a *cash advance* je nutné odlišovat, protože každá tato činnost vyžaduje jiné oprávnění. Služba *cash advance* patří mezi platební služby ve smyslu § 3 odst. 1 ZPS a k jejímu poskytování je nezbytné získat některé z oprávnění uvedených v § 5 ZPS.

Otázka C.3

Do kdy se musí dosavadní směnárna (tj. devizové místo registrované ke směnárenské činnosti podle DevZ) přizpůsobit podmínkám nové regulace?

Ustanovení

- § 5, § 9, § 27 ZSČ

Odpověď
(7. 1. 2014)

Přechodné ustanovení § 27 odst. 1 ZSČ stanoví, že devizové místo, které bylo registrováno ke směnárenské činnosti podle § 3 DevZ, se dnem nabytí účinnosti ZSČ považuje za směnárníka. Česká národní banka je povinna toto devizové místo zapsat do registru směnárníků podle § 5 ZSČ bez zbytečného odkladu. Tyto zápisy byly ČNB provedeny k 1. listopadu 2013, tj. ke dni nabytí účinnosti ZSČ.

Takto zapsaná devizová místa, resp. směnárníky nutno upozornit, že také oni jsou povinni splnit všechny podmínky stanovené ZSČ pro povolení k činnosti směnárníka - např. dosažení středního vzdělání s maturitní zkouškou pro vedoucí osoby, které provozování směnárenské činnosti skutečně řídí /srov. § 6 odst. 1 písm. a) ZSČ/.

V tomto směru ZSČ nestanoví žádné přechodné období, neboť k přizpůsobení se nové právní úpravě byla stanovena téměř dvouměsíční lhůta¹⁷. Směnárníkům, kteří nesplňují podmínky pro udělení povolení, je Česká národní banka ve smyslu § 9 odst. 3 písm. b) ZSČ oprávněna povolení odejmout.

Význam
odpovědi pro
jejich adresáty

Tyto odpovědi vyjadřují názor pracovníků České národní banky. Soud a případně i bankovní rada České národní banky mohou zaujmout odlišný názor. Postup v souladu s odpověďmi však bude ČNB při výkonu dohledu nad finančním trhem považovat v mezích odpovědí a jejich východisek za postup v souladu s právními předpisy, ledaže z okolností vyplyne neaplikovatelnost odpovědi na daný případ.

Kontaktní osoba: Miloš Machač
Michal Vodrážka (k otázce C.2).

¹⁷ ZSČ byl vyhlášen dne 10. 9. 2013 a účinnosti nabyl 1. 11. 2013.